

Jaarverslag 2018

Internationaal Klompenmuseum

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
Stichting	4
Missie	4
Bezoekers	4
Expositie 2018	4
Bruiklenen voor de expositie van 2018	5
Aankopen in 2018	5
Schenken in 2018	6
Marketing /publiciteit	6
Winkel	7
Horeca	8
Archief / digitalisering	8
Gebouw en erf	8
Vrijwilligers	9
Lezingen	10
EDU groep	10
Vrienden	10
Financiën	11
Bestuur	12

Voorwoord

In dit jaarverslag blikken we terug op het jaar 2018. In tekst, maar ook in beeld. We zijn trots op de tentoonstelling KLOMPENRONDE en trots op de vrijwilligers die het wederom mogelijk maakten om 2.768 bezoekers te laten genieten van het erfgoed, dat het Internationaal Klompenmuseum in beheer heeft.

Erfgoed is er voor iedereen. Voor iedereen die iets wil weten van geschiedenis. Onze klompen vormden die geschiedenis en hebben daarom veel te vertellen, aan jong en oud. Niet voor niets hoort educatie tot de missie van het museum. De rondleiders hebben dit jaar weer veel groepen kunnen boeien met hun bijzondere verhalen over de klompen. Oktobermaand Kindermaand bracht weer veel kinderen naar het museum om na een korte rondleiding te knutselen met een klompje.

Op de agenda van de maandelijkse bestuursvergadering stond dit jaar ook de toekomst van het museum. We zijn in overleg met de gemeente Tynaarlo om te bepalen waar die toekomst ligt. Op de huidige plek of toch ergens anders. Het zou mooi zijn als komend jaar de definitieve beslissing genomen kan worden. De grote wens van het bestuur is een mooi Museumplein in het centrum van Eelde.

Ook een flinke stap in de toekomst is de nieuwe website in drie talen (Nederlands, Engels en Duits). Een digitale modernisering, want de website is geschikt voor tablet en mobiele telefoons. Het grootste gedeelte van de klompen die het museum in zijn bezit heeft is nu op de website te vinden in de database. Door te zoeken op onder andere materiaal en maker en door te klikken op een bepaald materiaal, productieperiode, maker of techniek komt men op een pagina, waar men alle klompen vindt die dezelfde eigenschap delen.

Zo blijven wij bezig om het museum de plek te geven die het nodig heeft om bezoekers te kunnen informeren en te laten genieten van de klomp. Zijn geschiedenis en zijn toekomst, want nog altijd verkoopt het museum de echte Wietzes klompen en komen mensen speciaal daarvoor bij ons.

Op naar een nieuw Pracht en Praal seizoen!

Het Bestuur

Stichting

De Stichting Klompenmuseum Gebr. Wietzes is op 24 februari 1988 opgericht. Op 19 mei 1990 is het museum geopend. Het gebouw aan de Wolfhorn met een grondoppervlak van 153 m² werd in 1997 uitgebreid met een videoruimte en werkplaats van in totaal 84 m².

Missie

Het Klompenmuseum bezit een nationale en internationale collectie klompen, schoeisel met een houten zool, houten zolen, gereedschappen, machines en documentatie.

De presentatie van de collectie vormt met de educatie de basis van het museum.

Het museum richt zich op een breed publiek en wil met presentaties van nationale en internationale betekenis bezoekers trekken en hen de waarde van het Culturele Erfgoed laten ervaren. Daarnaast zijn het promoten van studie- en onderzoeksmogelijkheden en het extern beschikbaar stellen van delen van de collectie speerpunten van beleid.

Het bestuur heeft de ambitie om in Nederland en Europa het leidend museum te zijn op het gebied van nationale en internationale klompen.

Bezoekers

De tentoonstelling KLOMPENRONDE trok dit jaar 2.768 bezoekers. Over de afgelopen 27 jaar lag het gemiddelde bezoekersaantal op 2.691 bezoekers per jaar. Met de Museumkaart kwamen dit jaar 365 bezoekers naar het museum.

Expositie 2018

De Europese commissie riep 2018 uit tot het Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed. Het Internationaal Klompenmuseum sloot hierbij aan met de expositie KLOMPENRONDE.

De klomp heeft een enorme diversiteit in vormen en maten. Met het verhaal achter de klomp wil het museum de bezoeker de waarde van de culturele geschiedenis van het erfgoed laten ervaren. En met meer dan 2.600 paar klompen en houten schoeisel heeft het museum heel veel erfgoed onder haar hoede. Dit erfgoed is grotendeels afkomstig uit Nederland en Europa. Bij binnenkomst konden bezoekers op de kaart van Europa zien waar de Europese exemplaren vandaan komen.

De klomp (Wietzes klomp) heeft in 2018 meegedaan aan de verkiezing van het Pronkstuk van Nederland en kreeg daarom een prominente plek in de tentoonstelling. De gebroeders Wietzes waren naast klompenmakers ook klompenverzamelaars. Hun collectie was het begin van het Klompenmuseum.

Op detailfoto's van verschillende klompen kon de bezoeker de vorm, de belijning, het snijwerk, de kleur, de schildering, het toegevoegde materiaal en de kunst van het maken ontdekken. De voorzetwand toonde de verschijningsvormen van de klomp en het houten schoeisel in vijf categorieën: 1) dagelijks gebruik van houten schoeisel; 2) het item als verzamelobject; 3) de klomp als beeldende kunst; 4) de klomp als souvenir en 5) de traditionele uitvoering van de klomp of het houten schoeisel.

Klompenmakers onderscheiden zich van elkaar door verschillende decoraties toe te passen. Een veel gebruikte techniek is het snijwerk. Populair zijn bloemen en portretten. Op bruidsklompen werden weer vaak symbolen toegepast. In de tentoonstelling was een verzameling van dit snijwerk te zien.

Daarnaast liet de tentoonstelling zien dat de invloed van het klimaat en de omgeving terug te zien zijn in het houten schoeisel. De Russische viltlaars tegen de kou, Spaanse madreñas (klompen met steltjes) voor meer grip op de bergachtige hellingen, Nederlandse werkkompen met ijzerbeslag, steenzetters klompen, schaatsklompen, regentrippen, ruiterklompen uit het Andes gebergte van Zuid-Amerika, clogs van de Engelse mijnwerkers waarmee het tapdansen begonnen is.

Ook kon men in de vitrines trippen, kinderklompjes en feestklompen zien. En een prachtige verzameling miniaturen, geschonken door Tiny Wietzes. Deze schoenmodellen werden uit hout gesneden en daarna beschilderd.

Bezoekers keken hun ogen uit en vonden de tentoonstelling erg interessant. Ze waren verbaasd dat er zoveel verschillende klompen zijn.

Bruiklenen voor de expositie van 2018

Voor de expositie van 2018 "KLOMPENRONDE" kreeg het museum klompen in bruikleen: Een paar prachtige zwarte houten schoenen, gemaakt door Sipke de Wit. Sipke heeft deze klompen voor zijn vrouw Aafke gemaakt. Als model dienden de schoenen van Aafke. Aafke moet er zeer verguld mee zijn geweest, want de klompen zijn nooit gedragen en meer dan honderd jaar zorgvuldig bewaard. Dit paar is voor langere tijd in bruikleen gegeven.

Aankopen in 2018

Het Internationaal Klompenmuseum heeft in 2018 de volgende aankopen gedaan: Franse bruidsklompen uit Normandië, Somme Picardie, aangekocht door het museum op de vlooienmarkt in Eelde.

Klompen met drie rode kruisjes, gekocht op de Anner vlooienmarkt. Deze klompen verkocht men in de VIVO winkel in Noordlaren.

Eén paar beuken klompen van Clode Simon, klompenmaker in Camors, Bretagne (Fr.).

Schenkeningen in 2018

Ook in 2018 ontving het Klompenmuseum weer schenkingen van particulieren:

Klompjes met een ijzeren bandje: de geboorteklompjes van Lammert Gerrit Dussel, geboren op 4 april 1931, overleden 29 oktober 2016. Hij is wethouder geweest in de gemeente Eelde en heeft zich sterk gemaakt voor het vliegveld in de buurt van het Klompenmuseum.

Zwarte klompjes van Hendrik (Henk) Schriever, geboren 9 november 1924 te Groningen. Hendrik is 9 november 2000, op zijn verjaardag, bij een noodlottig auto ongeluk bij Staphorst om het leven gekomen. Hij is 76 jaar oud geworden.

Een paar Duitse klompen, op 101-jarige leeftijd gemaakt door klompenmaker Josef Wesselkamp, geboren 2 april 1914 en in 2015 op 102 jarige leeftijd overleden. Zijn vader overleed toen Josef 12 jaar oud was. Als oudste van de kinderen moest hij de klompenmakerij voortzetten.

Twee paar klompen van klompenmaker Bernard Benning uit Legden, Duitsland.

Eén paar kleine klompjes van Manuel Petrazoller uit de Noord Vogezen (Fr.)

Marketing /publiciteit

Mensen die met de Museumkaart een bezoek aan het museum brengen hebben gratis toegang. Diverse partijen, CJP pas, ANBO, Vrienden RTV Drenthe en, Drenthe Hotels, hebben tegen gereduceerd tarief toegang tot het museum.

Medewerkers van de Drentse Musea hebben met de Drentse Museum pas gratis toegang tot het museum.

Advertenties zijn er geplaatst in: Magazine Geschiedenis, Recreatiekrant Overijssel, Recreatiekrant Drents Friese Wold, Museumkrant Noord Nederland, Magazine Drents Friese Wold, Drenthegids Tourist Info, Magazine Drenthe Hotels, Museum Magazine, Informatiegids Drenthe, Recreatiewijzer Groningen en Drenthe, Hondsrug Magazine, Vakantiekrant Drenthe, Vakantiekrant in Duitsland, Fashion Magazine, etc. Voor Oktobermaand Kindermaand is een advertentie geplaatst in het Friesch Dagblad.

Het Klompenmuseum staat, naast de eigen website, vermeld op diverse websites: Platform Drentse Musea, UitMetKinderen, Duitse website, Dagjeweg, Bus-Idee, etc.

Marlene Kranz, shoedesigner uit Australië, heeft voor veel publiciteit gezorgd. Zij nam begin 2018 per e-mail contact op met het Klompenmuseum, omdat zij een bezoek aan het Klompenmuseum wilde brengen. Zij zou twee maanden naar Europa komen en wilde via ons

Internationaal Klompenmuseum

graag in contact komen met Nederlandse schoenontwerpers en docenten van de schoenmakersopleidingen.

Bij haar bezoek aan het Klompenmuseum was zij bijna niet weg te slaan uit het depot. Daarna heeft ze bezoeken gebracht aan schoenontwerpers in Nederland, Engeland, Duitsland, Spanje en Italië. Ze heeft al die schoenmakers opgeroepen naar Eelde te komen om de geweldige collecties te bekijken.

In juni stond het museum met een stand op de Eelder Jaarmarkt. Eén van de activiteiten was: maak een zo hoog mogelijke stapel van klompen.

De provincie Drenthe heeft in mei 11 Chinese touroperators uitgenodigd voor een bezoek aan Drenthe. Het Klompenmuseum mocht deze groep ook ontvangen en dat leidde tot veel publiciteit. We haalden zelfs de landelijke krant. Voor Chinezen horen klompen bij Nederland!

In oktober heeft de provincie een tegenbezoek aan China gebracht, samen met Marketing Drenthe en een aantal Drentse ondernemers. In de salesmap die hiervoor is gemaakt, is ook het Klompenmuseum opgenomen.

Het museum had in 2018 drie eigen arrangementen voor groepsbezoek:

1. entree met rondleiding
2. entree, rondleiding en twee keer koffie/thee met cake of koek
3. entree, rondleiding en twee keer koffie/thee met gebak

Er waren twee arrangementen met derden:

1. Klompenmuseum, Bospaviljoen "De Norgerberg" en Museum Kinderwereld
2. Klompenmuseum, Fletcher Familiehôtel-Restaurant en Kool rondvaartbedrijf

Winkel

De winkel blijft een belangrijke bron van inkomsten voor het museum en maakt gebruik van een pinautomaat.

Er zijn souvenirs te koop zoals magnetische boekenleggers, houten tulpen, pennen, mokken, sleutelhangers, flesopeners en het boek Europese klompen – geschiedenis en verscheidenheid. De pennen en mokken met afbeeldingen van klompen uit de museumcollectie zijn nergens anders te koop.

Gebroeders Nijhof in Enter maakt de draagklompen model Wietzes. Deze klompen, zowel de kap- als de trippklomp, worden in het museum verkocht. Daarnaast verkopen we eigengemaakte producten zoals een klomp met een zeiltje (bouwpakket), een kleurboekje, gastendoekjes, pannenlappen en geurzakjes. De gastendoekjes worden door vrijwilligers voorzien van een "souvenirstrook" en zijn gewild. Tijdens de lezingen op locatie zijn artikelen uit de winkel te koop. Eens in de maand komen vrijwilligers in het museum bijeen om papieren zakjes te plakken. Gekochte artikelen worden in deze zakjes verpakt en kopers waarderen dit zeer.

Horeca

In het restaurant van het Klompenmuseum kan men terecht voor een kopje koffie, thee of fris met koek of cake. Op de grote tafel liggen boeken over klompen, die men kan inzien.

Bij arrangementen kan een groep kiezen uit koffie/thee/fris met koek/cake of gebak.

Archief / digitalisering

Het archief van de Stichting Klompenmuseum Gebr. Wietzes is vanaf het begin in de jaren 1980 tot 2013 geschoond, op volgorde gelegd, beschreven en in mappen gedaan.

In 2009 is een begin gemaakt met het beschrijven, fotograferen en digitaliseren van de collecties (klompen, gereedschappen en machines). Dit is een belangrijk onderdeel van het behoud van erfgoed.

In ongeveer vier jaar tijd hebben zijn alle klompen en gereedschappen beschreven, gecontroleerd en van een uniek nummer voorzien. Hiaten in de collectie zijn na controle en uitzoekwerk hersteld. Op houtworm wordt regelmatig gecontroleerd ('twijfelaars' gaan in de diepvries) en "schimmelvorming" wordt door goede ventilatie onder controle gehouden. Ook alle gereedschappen zijn in kaart gebracht. Houtworm en roest hierop worden behandeld.

De collecties Wietzes, Bongers, Melin en Nijhof zijn gecontroleerd en hiaten zijn opgelost. De museumcollectie is klomp voor klomp opnieuw gemeten, gecontroleerd en de beschrijving is waar nodig aangepast. De grootste klus was om de 330 paar nog niet beschreven nieuwe aanwinsten (klompen) van de "museumcollectie" te inventariseren en te archiveren. De museum collectie bevat nu 1.400 paar en er zijn ook ruim 1.400 paar uit de bestaande collecties, wat het totaal op ruim 2.800 paar beschreven klompen brengt. Enkele zijn óf een rechter óf een linker klomp en geen paar.

Voor het fotograferen krijgt het museum speciale apparatuur van een bedrijf uit Assen in bruikleen.

Gebouw en erf

Het onderhoud van gebouw en erf is in handen van de Technische Dienst. Het museum kreeg dit jaar een nieuwe kachel, een mooi overzichtelijk (eigen gemaakt) folderrek bij de ingang en allemaal nieuwe vitrines in de tentoonstellingsruimte. De klompen zijn nu weer helder te zien.

Het gebouw is uit 1988 en vraagt extra onderhoud. De houten vloer in de expositieruimte is gemaakt en het slot van de buitendeur kreeg een nieuwe cilinder. In het voorjaar zijn de bloembakken buiten weer gevuld. Tuin en parkeerplaats worden goed onderhouden en voor de

winter worden de dakgoten schoongemaakt. Verder helpt de Technische Dienst mee met het voorbereiden van de nieuwe expositie. Ze schilderen de muren en helpen met de opbouw en inrichting.

Vrijwilligers

In het Klompenmuseum werken circa 60 vrijwilligers. Het museum is van april tot november geopend voor bezoekers en in die periode wordt maandelijks een dienstrooster opgesteld voor de vrijwilligers. Men draait meestal twee of drie keer per maand een dienst en per dienst zijn er twee vrijwilligers aanwezig. Ook dit jaar hebben de vrijwilligers de bezoekers weer geweldig ontvangen en hen wegwijs gemaakt in het museum. Veel bezoekers hebben dan ook enthousiaste woorden in het gastenboek geschreven.

Groepen kunnen van april t/m december een aanvraag doen voor een bezoek met rondleiding. Het aantal rondleiders en vrijwilligers dat wordt ingezet is afhankelijk van de grootte van de groep. Voor speciale evenementen is het museum de hele dag geopend en worden er extra vrijwilligers ingezet.

Vier keer per jaar is er een bijeenkomst voor de vrijwilligers. In januari starten we met de nieuwjaarsbijeenkomst. Voor het museum open gaat komen de vrijwilligers in maart bijeen voor het nieuwe seizoen. Eind juni hebben we de tussentijdse evaluatie en begin november is de eindevaluatie. Het seizoen wordt in november afgesloten met een gezamenlijk uitstapje. Dat was dit jaar een bezoek aan Royal Goedewaagen in Nieuw Buinen met een interessante rondleiding door de fabriek. Na afloop was er een heerlijk buffet in de Herberg van Hilbrantsz in Eelde.

In 2018 was er ook weer een Kenniskaravaan met gratis trainingen, workshops en themabijeenkomsten voor vrijwilligers, aangeboden door het Steunpunt Vrijwilligers Tynaarlo. Zo volgde een vrijwilliger in februari de informatiebijeenkomst: *'Gemeentelijke vrijwilligerswerk verzekering'*. En in maart volgde iemand een avond met uitleg hoe je snel en simpel digitale nieuwsbrieven kunt verzenden.

Omdat er dit jaar veel te doen was over de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), heeft het Steunpunt Vrijwilligers Tynaarlo in september de cursus *'7-Stappenplan AVG'* aan haar vrijwilligers aangeboden. Dit 7-stappenplan is ontwikkeld door Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV) en de cursus werd gegeven door Ronald van Hetem van NOV. Van ons museum waren twee vrijwilligers aanwezig. Het museum blijft alert om de gegevensbescherming van onze vrijwilligers te garanderen.

Lezingen

Op verzoek van verenigingen en instellingen verzorgt één van de vrijwilligers sinds 2013 lezingen. In 2018 zijn er 28 lezingen gehouden en daar waren in totaal 1.005 deelnemers aanwezig. Er zijn veel winkelartikelen verkocht.

EDU groep

De Educatie-groep bestaat uit vrijwilligers van het museum en komt bij de start van het seizoen bijeen om het aanbod passend te maken bij de expositie. Dat geldt voor de foto-speurtocht en het knutselaanbod. De foto-speurtocht is er voor alle jonge bezoekers net als de kleurplaten. Knutselen met een klompje kan tegen betaling.

Ter voorbereiding van Oktobermaand Kindermaand komt de EDU-groep zo nodig meerdere keren bij elkaar. Alle leerlingen van de basisscholen in Drenthe krijgen eind september een programmaboekje, waarin het gevarieerde aanbod voor oktober staat. Er zijn wel 65 verschillende dingen te doen, variërend van theater, dans, leren vloggen tot museumbezoek. Over vier middagen verdeeld bezochten in totaal 61 kinderen het museum en die kregen allemaal een klompje om er iets moois van te maken. Bij navraag blijkt dat kinderen kiezen voor het Klompen-Museum omdat ze het knutselen zo leuk vinden. Na de film en een korte rondleiding gaan de kinderen zelf aan de slag met een klompje. De vrijwilligers van de EDU-groep hebben alles voorbereid en zijn aanwezig voor de rondleiding en de begeleiding bij het knutselen.

Arrangementen voor scholen en Cultuurmenu

Dit jaar kwamen de leerlingen van groep 7/8 van de Poolster uit Roden weer als onderdeel van het schoolkamp op bezoek in het museum. Ook andere groepen kinderen van basisscholen of kinderopvang kwamen naar het museum.

Via de cultuurcoördinator van de Gemeente Tynaarlo is het Internationaal Klompenmuseum gevraagd of in overleg met het ICO een aanbod voor het Cultuurmenu voor de groepen 1 – 4 van de scholen in de gemeente Tynaarlo gerealiseerd kan worden.

Vrienden

Het Klompenmuseum heeft 75 Vrienden die jaarlijks een bijdrage betalen. Hiervoor ontvangen zij twee keer per jaar Museumberichten en zij worden in het museum uitgenodigd als er een Vrienden-bijeenkomst wordt georganiseerd. Met hun Vriendenpas (voor twee personen geldig) hebben zij gratis toegang.

Financiën

Het Internationaal Klompenmuseum ontvangt geen structurele subsidie van de gemeente Tynaarlo en/of de provincie Drenthe. Voor speciale projecten wordt financiële ondersteuning gevraagd bij overheden (gemeente en provincie), banken en fondsen.

Het museum heeft 2018 afgesloten met een gezond financieel resultaat.

Bedrijven en privépersonen kunnen klompen adopteren voor €50,-, €100,- of €250,- per jaar. In 2018 bracht dit het museum € 1.000,00 op.

Bestuur

Op de derde maandag van elke maand vergadert het bestuur in het Klompenmuseum en in bijzondere gevallen wordt een extra bestuursvergadering belegd.

Het bestuur bestond in 2018 uit acht leden en een vacature voor voorzitter:

voorzitter	Vacature
secretaris	Inge Boon
penningmeester	Hilbrant Hartlief
leden:	Ijmke Dantuma
	Bertus van den Hof
	Anja Nutters
	Martha Veldkamp
	Sjoerd van der Wulp
	Bernard Zwager